

Eleccions inútils?

La història és tossuda als Balcans. Les peces que es van situar per generar un dels conflictes més sagnants a l'Europa de després de la Segona Guerra Mundial tornen a resituar-se per despertar temors de nou.

Els protagonistes principals d'aquella obra representada a sang i a foc a l'antiga Iugoslàvia durant quatre anys semblen voler disposar tot perquè es repeteixi el drama i la barbàrie. I Europa i Washington, temerosos dels resultats d'una pressió més forta, xoquen una i una altra vegada amb la mateixa pedra.

Els escenaris electorals de Bòsnia i de Sèrbia enquisten una crisi la sortida de la qual podrà ser albirada fins que aquells que la van crear no responguin dels crims davant un tribunal internacional de Justícia.

A Sèrbia, l'home que tenia totes les cartes per sortir triomfador de les eleccions presidencials i parlamentàries no es presentava com a candidat però el seu rostre figurava en tots els cartells electorals que han inundat el territori serbi: Slobodan Milosevic. Impedit constitucionalment per un tercer mandat com a president de Sèrbia, va assaltar amb èxit la presidència federal de la nova Iugoslàvia i ha reservat el seu antic càrrec a un home, Zoran Lilic, que ha estat sempre el seu instrument polític perfecte. Patrocinant la candidatura de Lilic, Milosevic, ara en un càrrec sense massa poder, aspira a continuar controlant directament tots els assumptes serbis.

Així doncs, Milosevic, l'element polític més distorsionador per a la consolidació de la pau, conserva totes les seves prerrogatives a l'era post-Dayton i mou les fitxes de la regió encara amb un enorme marge de maniobra.

El control de gairebé tots els mecanismes de poder li assegura a Milosevic una nova victòria a pesar del boicot de diversos partits d'oposició com el de Zoran Djindjic, alcalde de Belgrad, qui ha qualificat els votants dels comicis celebrats el cap de setmana passat de "xais que van dòcilment a l'escorxador semidemocràtic" de Milosevic.

Djindjic era un dels pesos pesants de la coalició opositora Zajedno que, amb les seves mobilitzacions massives, diàries, va obligar Milosevic a acceptar-la com a guanya-

dora de les eleccions municipals. Un altre cap visible d'aquella coalició, que malauradament va passar a millor vida, capaç de trencar un monopoli de poder de més de 50 anys, Vuc Draskovic, espera, acceptant el joc dels comicis, disputar-se les escorrialles del poder de Milosevic amb el líder de l'extrema-dreta sèrbia Vojislav Seselj.

A Bòsnia, la situació no és més encoratjadora. El vot en les recents eleccions municipals ha tornat a mostrar el paisatge de puresa ètnica definit per la guerra.

Uns comicis que amenaçats pel boicot de serbis i croats, han estat "tolerats" simplement, en cap cas assumits com un procés que convenia per consolidar una pau massa fràgil. De la precarietat d'aquesta pau dona fe la batalla intersèrbia, els resultats de la qual seran claus per a Bòsnia.

Del pols entre els tàndems Milosevic-Karadzic i Biljana Plavsic-comunitat internacional depèn en bona mesura el futur dels Balcans. Si Europa o els EUA no són capaços de trencar l'enorme poder a l'ombra del genocida Radovan Karadzic i de la màfia que l'envolta —la seva detenció immediata és el primer pas ineludible— és possible que el món hagi de presenciar una altra partició de Bòsnia. Tothom és conscient que darrere de Karadzic s'amaga la sort del mateix Milosevic. Abordar definitivament la qüestió sembla

ja inevitable si es vol que l'actual configuració territorial de la República de Bòsnia —configurada per la Federació croato-musulmana i la República Sèrbia de Bòsnia— tingui més possibilitats de sobreviure.

La revista nord-americana *Time* apuntava recentment la possibilitat que si fracassa definitivament el disseny de la pau de Dayton entri en escena una nova proposta gens desgavellada: la incorporació de la República Sèrbia de Bòsnia a Sèrbia, l'absorció de la part croata de la federació a Croàcia i l'adjudicació al govern bosniano-musulmà de Sarajevo dels territoris serbis que avui envolten Banja Luka, el feu de la presidenta Plavsic i dels seus aliats moderats sobtadament pro-occidentals.

Aquesta hipòtesi, gens volguda per Sarajevo, voldria dir en tot cas que Milosevic i els seus radicals de Bòsnia dirigits a l'ombra per Karadzic haurien guanyat la partida. ■

EDUARD SANJUAN

"Si no són capaços de trencar el poder a l'ombra de Radovan Karadzic i de la màfia que l'envolta és possible que el món hagi de presenciar una altra partició de Bòsnia."